

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Понеділок, 13 березня, 1967

В АМЕРИЦІ

ДЕХТО ДУМАЄ, ЩО ЗДА СТОЯТЬ САМІ у боротьбі проти комуністичного В'єтнаму, а в дійсності аж 37 держав допомагають різним способом Південному В'єтнаму. Військово-допомогають Південному В'єтнаму: Австралія, Нова Зеландія, Філіппіни, Південна Корея і Тайланд. Всі інші держави дають медичну, харчову, фінансову або якусь іншу економічну допомогу. Роблять це: Австрія, Бельгія, Бразилія, Велика Британія, Канада, Данія, Франція, Греція, Ізраїль, Італія, Ліберія, Голландія, Норвегія, Еспанія, Швейцарія, Туреччина, Західна Німеччина та інші.

РАДА МІЖНАРОДНОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ домагається, щоб Уряд приспівав і поширив свої зусилля в тому напрямку, щоб завоювали нормальні торговельні зв'язки з СРСР та зі східноєвропейськими комуністичними державами. Ця Рада знову підтримує проєкт Президента поширити торгівлю з комуністичними державами, але одночасно домагається, щоб ЗДА збільшили кредити для торгівлі з комуністами і щоб брали участь американські компанії в розбудові промислових об'єктів поза залізною залізницею.

ГОЛОВНИЙ ДЕЛЕГАТ ЗДА в ОН Артур Голдберг має бути в 1968-му році демократичним кандидатом на сенатора, про вибір старатиметься і теперішній сенатор республіканець Джейкоб К. Джейвітс. Такий план має асемблею демократ Стенлі Стейнгут, який намовив був сенатора Роберта Ф. Кеннеді переселитися до Нью-Йорку та здобути сенаторський пост від республіканця. Голдберг відмовився гоморити в цій справі. Стейнгут вірить, що Голдберг напевно здобув би для демократів сенаторське становище. Сенатор Джейвітс вже почав виборчу кампанію в стейті Нью-Йорк.

СЛІДЧИ УРАДОВЦІ В УРЯДІ ПРОКУРАТОРА Гаррісана в Нью-Йорку, Луїзіана, повідомили, що плігують застосувати гіпнозу або "серум правди" під час переслухання свідків в справі змови на вбивство президента Кеннеді 23-го листопада 1963 р. Йде про свідка адвоката Діна Андрюса, який два рази зізнав, а раз заперечив, що якийсь Клей Вертрад прислав до його брата Освальда і численних латино-американських гомосексуалістів. Комісія Воррена твердить, що сам Освальд бив президента Кеннеді, і не було спільників, тому ця Комісія визнала, що особа Клей Вертрад зовсім не існувала.

11-го БЕРЕЗНЯ ПОМЕРЛО ОСТАННІЙ немалець з тих 8 дітей, які народилися 10-го березня 21-річна мати Марія Тереса Лопес Сепульведа в Мехіко Сіті, в Мехіко. Дослідники тільки два випадки, що жінка зродила 8 дітей: в 1921 р. в Мехіко і в 1934 р. в Китаю. Діти народилися два місяці зачасом, вони не могли жити, бо їхні відділки організму були ще розвинені. Народилися 4 хлопчики і 4 дівчинки. Ця подія викликала зацікавлення в цілому світі. Нахвалили просяби про інформацію з цілого світу, ЗДА, Європи, з різних держав Латинської Америки, навіть із СРСР.

У СВІТІ

ИНДОНЕЗІЙСЬКИЙ ТИМЧАСОВИЙ ПАРЛАМЕНТ позбавив СУКАРНА президентського титулу і запрягнув генерала Сугарта, як "дійсного президента". Сталося це на рекомендацію Комісії, яка поклалася на одну статтю конституції Індонезії з 1945 року, яка передбачає, що коли президент помер, зречеться свого уряду, або "нездійснювати свої функції", на його місце вступає віце-президент. А що Сукарно відсутній був від влади й арештований віце-президента Д-ра Мохаммеда Гатту 10 грудня 1956 року, зробивши себе фактичним диктатором, то віце-президента в Індонезії не було. Тепер Сукарно перебуває в одному літациї під сильною охороною.

ІНДРА ГАНДІ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ПРЕМ'ЄРОМ ІНДІ. П'ятий суперник 71-літній Мораджі Десаї відкинув свою кандидатуру, погодившись стати віце-прем'єром і знову міністром фінансів. Десаї пробував був стати прем'єром вже після смерті Джавахарлала Неру і потім після смерті Вагдара Шастрі, але в обох тих випадках програв.

ЛЕОНІД БРЕЖНЕВ РІЗКО ВІДКИНУВ новий примирливий жест Західній Німеччині, нагадувавши знову її "реваншистські" тенденції та назвавши її — єдиним джерелом неспоконку і загрози для миру в Європі. Леонід Брежнев, генеральний секретар компартії СРСР, промовляв в минулу п'ятницю в ході "передвиборчої" кампанії до Верховного Совєта РСФСР. Він солідаризувався в підході до Західної Німеччини з двома найбільшими її опонентами — Східною Німеччиною та Польщею.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ВИДАЛИВ двох совєтських дипломатів, названих тільки, як другі секретарі совєтської амбасад в Пейпінгу. Комуністичний китайський уряд оскаржив їх, що вони буні-то "знущалися" над китайськими службовцями і робітниками, що працювали в совєтській амбасаді. Під час нагальних, зорганізованих китайським урядом, масових демонстрацій проти совєтської амбасад в Пейпінгу, ті китайські урядовці і робітники в совєтській амбасаді "застраїкували". Совєтський амбасадор всіх їх звільнив з праці і на тому тлі прийшло, мабуть, до бікни.

СОВІТИ ЗВІЛИЛИ БОЛА РЕА ВОРТГЕЙМА, 25-річного американського туриста, що його застудили були 21 грудня мин. року на три роки примусової праці на засланні за "крадіж" металевого ведмедика з лєнінградського готелю та за нелегальний обмін кількадесяти доларів. Найвищий совєтський суд, до якого відкликався Вортгейм, замінив ту кару гривною 5.000 рб. (5.550 дол.). Совєтський прокуратор твердив був, що той ведмедик — це "музейна вартість" та оцінив її на 300 рб., але совєтський оборонець знайшов таку саму фігурку в одній крамниці за 20 рб. Вортгейм перебував після свого засуду на волі в американській амбасаді за кав'єю 22.000 дол., які зібрано з публічних даєтків в його рідному місті Норт Літл Року в Арканзасі.

В ЕКСТРЕМНІЙ ПРАВИН ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНІЙ ПАРТІЇ НАСТУПНИК розкол. Спершу голова партії Фріц Тілен з Бремену, ніби-то поміркованіший у поглядах, виключив свого наступника Адольфа фон Таддена і сімох інших партійних діячів, прихильників Таддена. Описля крайова партійна ексекутива стала по стороні Таддена, привернула його і його сторонників до керівництва партії та виключила Тілена. Та партія зискала була міжнародний розголос, як ніби наступника гітлеризму, що здобував собі популярність в німціях.

Літаки ЗДА почали нищити промислові заклади Північного В'єтнаму

Сайгон. — Від другої половини минулого тижня американські бомбовики розпочали налеті проти закладів важкого промислу в Північному В'єтнамі. В п'ятницю й суботу минулого тижня джетові бомбовики типу "Тандерберф" і "Фантом" переревели налеті цілими ескадрами проти найбільшої в Північному В'єтнамі сталеварної й цілового комплексу фабричних будинків у Тайнгусі, за 38 миль на північ від Ганою. В минулу неділю переведено подібний налет проти великої електростанції за 32 миль на північ від Ганою. В обох випадках скидано бомб вагою 750 фунтів і спричинено величезне спустошення. У тих налетах втрачено три бомбовики, збиті наземним протилетунським вогнем. У ударі з совєтськими літаками типу МІГ — американці збили один літак та пошкодили два інші. Водночас обстрілювано далі узбережжя Північного В'єтнаму з корабельних гармат. Внаслідок трагічної помилки американських артилерії, що її викликали на поміч в одному бою, взяла надто близький приціл і поцілила власний відділ, при чому згинув 5 воїнів. Поширення бомбових налетів проти північно-в'єтнамських об'єктів важкого промислу вказує — твердять коментатори — на загострення метод війни проти комуністів, щоб "підвищити ціну", яку вони платять за свою агресію.

Українці Нью-Йорку відзначили Шевченкові Роковини

Нью-Йорк. — Комітет Об'єднаних Українських Організацій Великого Нью-Йорку, Метрополітаникий Відділ УККА і Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка відзначили Шевченкові Роковини 12 березня в залі Фешен Інституту Академією, на програму якої склалися такі пункти: А м е р и к а н с ь к і г и м н и в о к о н а в а н а ф о р т е п і а н і А. Омельський, а мішаний Хор "Думка" під дир. д-ра А. Берника виконав "Заповіт" Вербицького. Святочну промову виголосив проф. д-р Гр. Лукиничий. С. Новицький (Новий Театр) відкривав Шевченкове "Послання" Чоловічий хор "Думка" під дир. Л. Крушельницького. Відкрито "Сторінку" (Шевченка Роздольського) і "Косар" (Шевченка — Людкевича). Мішаний Хор "Думка" під дир. Д-ра А. Берника виконав "Чи ми ще зійдемося знову" (Шевченка-Людкевича) і частину "Кавказу" Шевченка, композиція С. Людкевича ("Не нам на прощ тобою стати"). При фортепіані був А. Омельський. В другій частині Український Оперний Ансамбль відіграв другий акт опери М. Аркаса "Катерина" у виконанні артистів: Матти — Г. Шерей (мєсоцопра), Катерина — Т. Лихолай (сопран). Батько — Л. Рейнарнович (баритон) і Андрій — І. Гаш тенор). Режисер — С. Крижанівський, при фортепіані — Д-р І. Соєвський. Академію закінчив співом "Ще не вмерла Україна". Співали всі присутні. Оригінальна програма стягнула велике число присутніх, які своє відношення виявляли підтримкою оплесками всім виконавцям та організаторам, бо ціла програма, включено з оригінальною промовою тривала тільки дві години разом із перервою.

В Гартфорді відзначено урочисто Шевченкові Роковини

Гартфорд, Конн. — Західно місцевого Відділу УККА відбулося тут у неділю 12 березня в залі Українського Народного Дому урочисте свято в честь Тараса Шевченка. Започатковано свято американським гимном і Шевченковим "Заповітом", що їх відіграв хор української православної громади разом із гартфордським шкільним хором під диригентурою Василя Романішина з Нью-Брітену. Відкриття свято коротким словом голови Відділу УККА інж. Олександр Пришляк, після чого святочну промову про Шевченка і його живий культ серед молоді в сучасній Україні виголосив ред. Богдан Кравців. Дальшу програму свята викопнили: виступ шкільного хору, який, під керівництвом О. Пришляка відіграв три пісні "Шевченковий вечір", "У туркені..." та народну "Веснянку", декламація 5-річної Христі Латик "Я знаю про Шевченка", інсценізація поеми "Розрита Могила" з участю Олі Борісюк, Оксана Дутка, Христі Дутка, Олі Кебало, Анни Коваль та В. Грунговського, виступ хору української православної громади в Гартфорді під проводом В. Романішина, який крім Шевченкового "Учїтєся, брати мої" відіграв ще композицію А. Гнатюшина "На високій горі", фортепіанове солю Люби Когут — "Прелюд" Степового, присвячений пам'яті Шевченка та інсценізація "Монтаж із творів Шевченка", що її вивели учні української парохіальної школи під проводом Оксани Кузьми. Фортепіановий супровід окремих точок виконувала Марта Пришляк, мистецьке оформлення сцени й інсценізацій належало імпровізованому референтові Відділу УККА Мхх. Шевчукові. Велика зала Народного Дому була повнонена по береги.

Знайдено цінний кінодокумент про Україну у 1918 році

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Дня 10-го березня, якраз у Річницю смерті Тараса Шевченка, працівники Головного Уряду УНСОЮзу та редакції "Свободи" мали змогу оглянути надзвичайної історичної ваги короткий кінодокумент (висвітлення трихв. 12 хв.), з написами німецькою мовою, знятий кінооператорами у Києві та в інших містах України, восени 1918 року. Цей документальний фільм став власністю кінооператора і продюсента п. Ярослава Кулича. З нього буде зроблена копія і відіслана до одного з кінохвищ на Заході для збереження живих образів з часів відродження. Докладно про зміст фільму та про обставини, за яких було його віднайдено — читай в одному з наступних чисел "Свободи". Демонстрація цього кінодокументу, що його можна назвати "Україна в 1918-му році" була тим винятковою в День смерті Кобзаря, що учасники перегляду бачили портрет Тараса Шевченка в Києві у 1918 році на Хрещатику, під час одного із святкування,

Де Голль втратив у виборах багато мандатів у користь комуністів

Париж. — У тісних виборах до французького парламенту у минулу неділю 12 березня ц. р. партія президента Шарля де Голля прогнала, втративши загально 40 мандатів у користь соціалістично-комуністичного блоку. У попередньому парламенті де-Голлісти мали 284 мандати на всіх 482, ото ж розпоряджали великою більшістю і не потребували рахуватися з опозицією. Тепер вони матимуть 244 мандати на всіх 486, ото ж матимуть мінімальну більшість з двох заможських промислових вказує — твердять послестей Франції ще не насліді відомості про вислід виборів двох тамошніх кандидатів. Комуністи, які мали раніше 41 мандат, тепер здобули 72 посадові мандати, всі не-комуністична лівниця досягнула 116 мандатів, маючи раніше тільки 86. Зате

У Балтиморі відбувся бенкет у пошану Кардинала Йосифа Сліпого

Балтимор, Мд. (Я.Ш.). — В неділю, 26-го лютого ц. р. відбувся тут у балейній залі репрезентативного готелю Шератон-Бельведер 25-доларовий бенкет у пошану Верховного Архископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого з приводу 75-річчя з дня його народження та 50-річчя його священства. Дохід з бенкету призначено на Фонд Українського Католицького Університету в Римі. В просторій бенкетовій залі, в якій навпроти входу висів великого розміру портрет Кардинала Йосифа Сліпого, п. Данни Барис, зібралося близько 140 осіб. Відкривав бенкет вступним словом голова Ділового Комітету п. Оксана Озєнів, передаючи дальший провід вечором у руки д-ра Андрія Лемішкі. Початкову молитву провів о. декан Петро Мельничук, парох Балтимору. Учасників бенкету вітав гість з Філадельфії, д-р

Юліан Баранок переобраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС в Ньюарку, Н. Дж.

Ньюарк, 11-го березня. — Окружний Комітет Відділів УНСОЮзу Ньюарку та околиць відбув свої річні Загальні Збори, у висліді яких предсавники відділів перебрали на пост голови Окружного Комітету дотеперішнього голову Юліана Баранюка. До складу нової Окружної Управи ввійшли, поруч Ю. Баранюка, такі союзові діячі Окружн: Софія Орихівська — перша заступниця голови, Володимир Сиванік — другий заступник, Володимир Роговський — секретар, Василь Салабун — касир, Мирон Лєськів — орг. референт, Дарія Герус — імпрезова реф., мгр. Іван Овер-

Українські лікарі та інженери відбули в Нью-Йорку свій п'ятий річний бенкет і бал

Нью-Йорк. — Минулої суботи, 11-го березня 1967 р. в великій балейній залі готелю Валдорф Асторія в Нью-Йорку відбувся вже п'ятий з черги річний бенкет і бал українських лікарів й інженерів. Окремий комітет під проводом голів метрополітаних відділів обох професійних організацій, д-ра Степана Вороха та інж. Івана Зайця, в якій виходили ще інженери В. Гнатюшина, Л. Дурбак, М. Ільків і В. Фліс, був господарем бенкету, в якому взяли участь понад 400 осіб, та балу, на якому забавлялося рівно 600 осіб, в цьому величезній кількості молоді. Цю рокову імпрезу розпочав привітом д-р С. Ворох, який вказав на те, що бенкет і бал відбуваються в 20-річчя прибуття до цього краю перших українських лікарів й інженерів з нової імміграції, між якими були такі визначні громадя-

МГР. І. ВИННИК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ООЧСУ, СТВОРЕНО ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ООЧСУ

Нью-Йорк. — У суботу й неділю 11 і 12 березня тут, у залах готелю "Комодор", відбувся 14-ий 3-їз Організації Оборони Чотирьох Свобід України, в присутності близько 200 делегатів від 44 Відділів та гостей, а одночасно в іншій залі — Перший 3-їз новоствореної жіночої організації — Об'єднання Жінок (ОЖ ООЧСУ), з у частю до 50 делегатів, в тому п-і Марії Солонинки — від Централі Ж.О. Ліги Визволення України (Канада). Зала була удекорована американськими й українськими національними прапорами та емблемою ООЧСУ і барвами революційної ОУН. 3-їз припали на відзначення 50-ї Річниці Відновлення Української Державини, 25-річчя створення УПА і 20-ліття створення ООЧСУ, і це надавало їм особливого урочистості. 14-им 3-їздом ООЧСУ провадив обраний делегатами голова 3-їзду п. Володимир Мауэр із Пітсбургу; 3-їздом ОЖ ООЧСУ керувала п-і Ульяна Целевич із Шикаго. Крім звіту Головної Управи — звітдавцем був голова ГУ ООЧСУ мгр. Іван Винник, генеральний секретар д-р Вол. Нестерчук, голова Контрольної Комісії мгр. Євген Лозинський, та голова Орг. Суду мгр. Михайло Дужий, обговорення, прийняття протоколу з попереднього 3-їзду, ухвалення абсолютної уступаючої Управи, дискусії, — присутні заслухали в двох днях напружаних доповіді д-ра Михайла Кушніра "Український націоналізм — джерело історичної саєдності", ред. Ігната Блізиського "20 літ боротьби за українську правду", а на 3-їзі ОЖ ООЧСУ — п-і Ульяні Целевич "Наші завдання". Як початок 3-їзду, так і початок Товариської Зустріч-Бенкету в готелі "Комодор" були проведені під знаком спільних

\$10,000 — збірна пожертва членів ООЧСУ на УНКА

Нью-Йорк. — Підготовляючись до свого 14-го з черги 3-їзду, який відбувся в суботу й неділю 11 і 12-го березня ц. р. Орг. Оборони Чотирьох Свобід України впровадив кілька тижнів переклад між своїми членами збірку пожертв до Народного Фонду Українського Конгресового Комітету, яка принесла в результаті \$10,000 (десять тисяч). Чек на цю суму передав голова Головної Управи ООЧСУ мгр. Іван Винник президентів УНКА проф. Левові Добрянському під час бенкету, який відбувся з нагоди 3-їзду в суботу, 11-го березня. Передаючи цю збірку пожертв, мгр. Іван Винник підкреслює, що вона призначена на дальшє скріплення тієї великої праці, що її виконує УК-

Український Золотий Хрест у Нью-Йорку вшанував 25-ту річницю смерті О. Теліги

5-го березня в українській православної церкві св. Володимира відправив по Сл. Божій соборну панахиду настоятель о. митрат Веселовський в сослуженні 3-ох священників при участі церковного хору, вірних та усього членства Відділу УЗХ в Нью-Йорку з прапорами й свічками. Перед Панахидою о. Євген Новицький зворушливо говорив про героїчний життєвий шлях Олени Теліги. Цього ж вечора Нью-Йоркська громада й представники численних організацій заповнили залу Українського Інституту для вшанування пам'яті Олени Теліги на заклик Відділу УЗХ у Нью-Йорку. В Святочному Вечері поділилися своїми згадками про поетку довголітні друзі й приятелі сл. п. Олени: д-р Галина Лашен-

молитов, що їх у різний час провели отці обох українських Церков, Католицької і Православної.

У суботу учорв в готелі "Комодор" відбулася Зустріч-Бенкет в присутності 460 осіб. Там особисто виступив з промовою — привітом конгресмен Лїонард Фарбштейн, а від асистента Державного Секретаря, П. Дамагена, конгр. Т. Дульського, губернатора Н. Рокфелера і ін., були прочитані поздоровні телеграми, як і від несприятельного на Бенкеті сенатора Томаса Дадла, що був перешкоджений справами. Між багатьма привітами присутні стоячи і оплесками зустріли привіт від Верховного Архископа Української Католицької Церкви, Кардинала Йосифа і від Митрополита Української Православної Церкви Іоана, та інших достойників, також від 54 сенаторів і конгресменів, як і від багатьох українських установ і організацій, також низку усяких привітів. Особливо вітали 3-їзду злучають Трой від Амер. Лїгюну, і І. Дочев — від АФ-АВН, та ін. Голова уступаючи Управі ООЧСУ передав одному з промовців, президентів УККА проф. Леву Добрянському, чек в сумі 10 000 дол. від членства — на знак реальної підтримки головної політичної репрезентації української спільноти в ЗДА. Між промовцями були крім д-ра Л. Добрянського, адв. Роман Гуглевич, президент АФ-АВН Іван Дочев, від ОУВФ — мгр. С. Гановський, та ін. На тому ж бенкеті, на якому УНСОЮз репрезентував "за" прошений головний предсавник Йосип Лисогр, було відзначено чотирьох довголітніх діячів ООЧСУ спеціальними Грамотами — Подяка ми: ости. Ю. Кононіва, інж. Титанич, інж. С. Квасницький (Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА

FOUNDED 1888

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$5.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Повел і Гоффа

1-го березня ц. р. Палата Репрезентантів виключила 307 голосами проти 116 з-посеред свого членства Адама Клейтона Повелла, чи, вірніше, не допустила його зайняти своє місце в Конгресі, куди обрано його в минулорічних виборах величезною більшістю голосів з Гарлемської ділянки Нью-Йорку. 7-го березня ц. р. Джеймс Гоффа, президент однієї з найбільших у світі робітничих спілок, Міжнародної юнії подів вантажних авт і сторожів, що нараховує к. 1.700.000 членів, програшив всі судові відклики, явився, щоб відсиджувати в тюрмі свою 8-місячну кару, до якої присудили його за спробу підкупити присяжних суддів і інші провини.

Ці обидві події дуже між собою схожі. В обох випадках йдеться про осіб, які своїм хистом, енергією і амбіціями досягли високих становищ, великого майна та популярності у своїх колах. Адам К. Повелл був конгресменом, провівши 22-ох років і став головою однієї з найповажливіших конгресових Комісій — Комісії праці. Він не мав у своїй окрузі суперника, і став одним із безперечних лідерів всього муринського світу в Америці. Також Джеймс Гоффа не мав рівного собі суперника на становищі голови названої робітничої спілки, де отримував річно 100.000 дол. і був справжнім диктатором у головній квартирі тієї спілки, що її збудовано недалеко Капітолію у Вашингтоні коштом 5 мільйонів доларів.

Обидва ці діляки мали одну спільну характеристику: не перебірали в засобах, щоб втримати на своїй позиції, і безскупно використовували її для своїх особистих цілей. Повелл десятками тисяч доларів з державної каси, себто насправді з кишені податківців, витрачав на подорожі членів своєї родини і приятелів, прийняв на фінансування посаду свою дружини, а розійшовшись з нею, інкасував до своєї кишені її платню, нехтував судовими присудами в іншій справі, за яку його засудили, і ввесь час поведився найбільш аристократично. Гоффа у беззастережно відданому йому адміністративному апараті спілки користувався людьми із злочинного світу до такої міри, що ту його спілку виключено з централі Американської Федерації Праці й Конгресу Індустріальних Організацій.

Один і другий вважають, що вони — невинні жертви змови. Повелл твердить, що його виключили з Конгресу лише тому, що він — мурин, а Гоффа, що він жертва помсти сенатора Роберта Кеенеда, колишнього правого дорадника конгресової Комісії для розгляду корупції і насильства в робітничому русі. Один і другий навіть не допускають думки, що вони опоганювали нарід в очах світу, покликаючись на сумний факт, що кожний з них має все це своїх численних звельчків.

Український здобуток

Саме в дні вшанування пам'яті геніального поета і мислителя Тараса Шевченка надійшла радісна вістка, що Сенат Манітоского університету офіційною постановою надав українській мові той самий статус, тих же самих прав, що їх мають для студентів при вступі до університету мови французька, німецька і латинська. Вже й раніше при тому університеті були курси української мови і літератури, в рамках Департаменту славянських студій. Але тепер українська мова — мова понад 45 мільйонів людей — стала повноправним "партнером" інших світових мов, у тому числі й класичної латинської. Якщо додати до цієї вістки повідомлення про великі успіхи в здійсненні давнього великого задуму — створення при одному з американських університетів постійної Катедри Українознавства, та про поступ у будові Українського Католицького Університету в Римі, — то можна твердити про великі здобутки пільних українців і вільної української культури в Західному світі. Ці здобутки мусимо зміцнювати й розвивати, починаючи від найменших клітинок, де лунає українська мова — від дитячих садочків — і кінчаючи нашими науковими, культурними, політичними та громадськими інституціями, де на зміну старшим діячам поволи, але певно приходять молодші, подекуди вже за океанами народжені, носії української мови, традицій і культури.

Але, радючи цими мільйонними успіхами, не можемо забувати, що вони не чисті мітичні успіхи, а такі наші власні, і що послаблення уваги до питання української мови, обов'язкової двомовності наших дітей і молоді це питання першої ваги, яке — як рослина вологі — вимагає нашої щоденної уваги, піклування, читання видань українською мовою, користування нею в наших будинках, приватних і громадських. Кожній країні нині потрібно, і чим далі, тим більше, двомовних і тримовних громадян: через нові засоби комунікації земля куля стала ніби меншою, а проблем стало більше.

Не можемо також спускати з ока щораз більшого на тиску комуністичних русифікаторів і душителей національної культури та мови в Україні. Під цим кутом рішення Сенату Манітоского Університету набрав особливого ваги не тільки культурної, але й політичної.

ХРЕЩАТИК ЗРУЙНУВАЛИ КОМУНІСТИ

Впродовж яких 25 років совєтські історики вперто заперечували факт, що злочинне зрівняння головної містичної української столиці — це діло рук залишених у Києві під час німецької окупації більшовицьких агентів. Всесоюзна, в тому числі й київська преса твердили, що той злочин — діло рук німців, які вирішили не залишити каменя на камені від столиці України. Але київська "Літературна Україна" з 21 лютого ц. р. у нарисі А. В. Парфенов'ю "Максим не повернувся" нарешті ствердила, що замінювання й зрівняння Хрещатика було справою таких комуністичних агентів.

"Лише кілька днів господарювали німці в Києві" — розповідає та газета, — населення мусило задати всі радійоприймачі в магазині "Дитячий Світ". Між ними, що здавали, був залишений у Києві комуністичний агент "Максим" — Іван Кудря з села Прецевова біля м. Борисполя. Він здав радійоприймач "СВД-М", закладований динамітом.

Далі "Літературна Україна" подає такі репліки: "О другий години ночі приміщення колишнього магазину "Дитячий Світ" здригнулося від вибуху. Пекельне полум'я блискуче охопило величезний будинок. Солдати патрульної служби марно намагалися рятувати напірозраджені офіцери, що так неабияк зайняли верхні поверхи будинку. За кілька хвилин полум'я охопило сусідню будову, де розмістилась командатура. А за годину — другу вибухи злилися в суцільний гуркіт, і невдовзі весь Хрещатик, де квартирувало найбільше фашистів, зник у божественному вогні. Шабаш вогню, що не припинявся кілька тижнів, сів смерть..."

Згаданий "Максим" довгий час перебував у окупованому фашистами Києві і, можливо, на його ж доноси загинув не один патріот — українець з рук Гестапо. Врешті — решт він і сам загинув з гестапівських рук, як підпільний совєтський радист-розвідчик. "Літературна Україна" стверджує, що він був "кадровий кмість", який зривав різні об'єкти, зокрема трамваї, очевидно — "перевороти німцями". Нібито немає свідків, що від тих зрівнянь загинули й сотні українців.

Як раніше, так і нині в Совєтському Союзі нічого не діється без наперед обдуманого і зваженого плану. Щоб згладити враження від документальної вістки, що Хрещатик був зрівняний і спалений такі більшовицькими агентами, "Радянська Україна" з 17 лютого, себто за кілька днів перед реплікою, опублікувала довгий репортаж про те, який буде Київ... у 1970-их роках — "Риси майбутнього Києва". Там обіцяють 22-поверховий будинок у столиці України, розв'язання центру Хрещатика, перенесення офіційних установ та великих крамниць у інші, запляновані тепер, райони, що будуть розбудовуватися; обіцяють збільшити довжину метро-собово до 65 кілометрів то-

що: "Вже в нинішній п'ятирічній будівлі міста одержать 4 мільйони 200 тисяч квадратних метрів житла, або приблизно 140 тисяч квартир. За цей час намічено спорудити 100 дитячих комбінатів, садків і ясел, 15 шкіл, 280 крамниць, десять критих ринків, багато медичних, побутових об'єктів. Серед закладів культури — драматичний театр, театр естради і мініатюр, кіноконцертний зал, 11 кінотеатрів, бібліотека Академії Наук УРСР на 20 мільйонів книг, будинки актора, композитора, товариства "Знання".

Самозрозуміло, доводиться розбудовувати й Київ, що має вже до півтора мільйона населення. Але розбудовувати не з "старшобратської любові", а через необхідність, якої не оминати. Однак, жадні плани не можуть притримувати злочини, що його запланою діляти комуністичні окупанти української столиці, починаючи від зрівняння динамітом соборів і церков ще до війни (і під час війни — "Успенський"), і кінчаючи нічим не оправданим злочином — зрівнянням магістральної вулиці Києва.

Бачимо, що генотип жовчачого засосовувати не лише проти людей, а й проти міст, плануючи їх знищення і спотворюючи потім на власну подобу.

Перші натяки на те, що Хрещатик був зрівняний комуністами, з'явилися ще минулого року, зокрема в повісті Кузнецова "Вабин Яр", у московському журналі "Юність". Виринувало, що одна, то друга версія, підсунулися думки про "необхідність жертв" у війні тощо, поволи закреслювали те, про що твердили по війні всі совєтські Академії Наук та Військові Академії, мовляв, гордість української столиці Хрещатик був зрівняний німецькими фашистами... Але тепер "Літературна Україна" пише про це зовсім інакше. Але чи все пише?

У Києві в роки війни загинули Олена Теліга, Рогач, Орлик, закарпатський поет Іван Ірлявський та багато інших, приїжджих і місцевих українських патріотів... Загинули від куль Гестапо. Воно вилучувало українців націоналістів, але його руки були закороткі, щоб аж із таким розмахом самостійно діяти. Чи не було там і не лише в Києві, що в повній мірі не виявлено широко розгавізаного співпраці із комуністами, що коштувала українському народові, економіці і культурі та їх страшний жертв? (См)

СВІДОК КОЗАЦЬКОЇ СЛАВИ

На річці Горині біля Рівного знайдено великий козацький човен з початку 17 сторіччя, довжиною в 14 метрів, видовищем з дуба. Знаючи перевезено до Львова і покладено під голім небом на території Етнографічного Музею. Припускають, що тим "дубом" частина козаків, які охороняли північний кордон України, пливши зовдовж Прип'яті, від м. Стародуба до Пинська, в той час, коли армія Богдана Хмельницького прямувала на Львів (1648 рік).

"ЛЕТЮЧІ ТАРИЛКИ"

Летючі тарилки, що це: галюцинації, природні світлові ефекти, містифікації чи справді космічні кораблі з інших планет?

У серпні 1966 р. — читачі в газеті "Сетардів Інвінг Пост" — старшина ракетної бази в Північній Дакоті несподівано завважив, що надаване ним радіопереєсилання урвалось. В той самий час інший старшина побачив у небі якийсь дивний летючий об'єкт, що, випромінюючи яскраве світло, з величезною швидкістю піднісся і обнижувався. Його максимальну висоту радар визначив на 100.000 стп. Незабаром з'явився другий подібний об'єкт, роблячи круті виражі довкола першого. По якомусь часі перший відлетів у північному напрямі, а другий зник у червоному сяйві.

Кількома днями раніше поблизу цієї самої ракетної бази полісмен бачив кулястої форми предмет, що, злітаючи похитуючись з боку на бік, перелетів понад пагорбом на висоті яких 10 стп. Коли він побіг у тому напрямі, тасмичний предмет раптом зник вогорі і зник.

Ці випадки є типовими для тих численних загадкових появ "нерозпізнаних летючих об'єктів" (УФО), що їх протягом 18 років вивчають науковці консультанти американського летунства.

Д-р Д. А. Гайнек, директор астрономічного дослідного центру при Нордвестерні університеті, який погоджувався спершу з іншими експертами, що "летючі тарилки" є оманом зору або природними феноменами, тепер заявляє, що з 15.000 випадків, які він перестудіював, кількості "загадкових", а і з 25 — "вражачих". Щодо цих останніх випадків його думку поділяють численні інші свідки, інтелегентні особи, з-поміж них метеорологи, астрономи, пілоти, університетські професори.

"В 1948 році, — пише в загаліній вищій газеті Д-р Д. А. Гайнек, — уперше почувся про "летючі тарилки", я собі подумав, що все це — чисті вигадки. В той час я був директором астрономічної обсерваторії при Огайському університеті. Одного дня явилось до мене кілька осіб з проханням пояснити феномен "летючих тарилків". Я заявив їм, що це — ще не розгадане явище природного характеру.

"На жаль, наше летунство також не приділяло досі достатніх грошей та уваги, щоб дослідити ці загадкові явища, і "Проект блакитної книги" — програма дослідження цих явищ, міститься з усім персоналом в одній лише кімнаті. Від 1947 до 1965 року тут досліджено 10.147 випадків, з яких 600 залишилось "не виясненими".

В 1952 р. Д-р Гайнек висунув у пресі статтю, в якій стверджував, що неможливо вжитися до енергійного розв'язки цієї тасмичної, і наступного року Команда військово-повітряних сил провела панель з участю визначних науковців на чолі з П. П. Робертсоном, відомим фізиком. Учасники того панелі прийшли до висновку: "Нав'яні дані не дають підстав твердити, що ці феноме-

ни можуть бути фізичною загрозою для національної безпеки.

У серпні 1953 року мав місце один із найбільш загадкових випадків, що їх досліджував Д-р Гайнек. Це була "летюча тарилка", яку схоплено вночі на радіаректор поблизу летунської бази в Елсфорті. З висланого в тому напрямі літака пілот спостерігав цей "ясніший від найяснішої зірки об'єкт, який летів із швидкістю двох більшою за швидкість джета". Пітер осіб на землі потвердили ці спостереження пілота. Тієї ж ночі за 220 миль від Елсфорту "летючу тарилку" бачив сервант повітряних сил. "Я дослідив цей випадок, — пише Д-р Гайнек, — але не знайшов для нього вияснення".

Тим часом вістки про "летючі тарилки" надходили з цілого світу. В списку "блакитної книги" зареєстровано 70 країн, де їх спостерігали.

Від 1958 до 1963 року кількість спостережень "летючих тарилків" зменшилась, але від 1964 року раптово підвищилась. В одному з випадків тасмичний об'єкт, шугаючи на висоті кількох стп над землею, видавав пронизливий свист.

У багатьох випадках до машини тварини виявляють занепокоєння, що поки ці феномени виявляються на небі.

В липні 1965 р. Д-р Гайнек за свідченнями до Команди летунства, пропонує чинити систематичне дослідження цих явищ. У квітні 1966 р. його переслужено в цій справі перед Комісією Палати Репрезентантів.

Д-р Гайнек подає чотири можливі вияснення тасмичних "летючих тарилків":

— Наслідок містифікації або галюцинації.

— Новий тип секретно випробовуваної зброї.

— "Гості" з космічних просторів.

— Природні феномени, яких ми ще не можемо пояснити.

У жовтні м. р. Команда Летунства проголосила, що справу дослідження явища "нерозпізнаних летючих об'єктів" провадитиме група визначних науковців Колорадського університету. Д-р Роберт Лов, який очолює цю групу, 5 березня ц. р. заявив: "Ми досягли вже певних успіхів. Ми не хеуємо ніякими вістками про "летючі об'єкти", навіть повідомленнями поодиноких осіб про те, що вони бачили живі істоти на цих об'єктах або поблизу них".

У Крайовому комітеті для дослідження повітряних явищ — приватній організації, вважають, що "летючі тарилки" є космічними кораблями, з яких неznані істоти з інших планет спостерігають життя на Землі.

Нові й найбільш неможливі пригоди із летючою тарилкою розповіла в нещодавньому розмові з журналістом 12-го березня ц. р. на телевізійній програмі "Перевіра підорож" подружжя пара Бетті і Барні Гілл з Нью-Гемпширу. Вони твердили, що, повертаючись із Канади, "зустрілися" з летючою тарилкою, і в їхній подорожі "пропало" дві години. Під гіпнозом вони відтворили, що з ними за ті дві години

Голоси сугагів

ПРО "ЗОЛОТІ РОКОВИНИ"

Прощу вибачити, що так відволік свою скромну зарплату за Ваш прекрасний календар — альманах за 1967 рік. Я пенсіонер, властиво користувач скромної канадської провінційної допомоги (\$75 на місяць). Вже мав заготовлених \$2.00 заплатити, але через клопоти з зубами відтатнувся з висилкою.

"З нуду" взявся читати альманах, і вже перша стаття зовсім мене захопила. А коли почав вчитуватися в далі статті, не міг відірватися від майстерно насвітлених історичних подій з-перед 50 років.

Я сам був і учасником і свідком тих славних подій, і в моїй пам'яті переходять вони мов на екрані. Був я в Києві і за Центральної Ради і за Гетьманату, зараз після аттестату на німецького "гавлітера", генерала Айхгорна, був і за більшовиків у відомих "бендерських казармах" 1920 р., ужитих як збірний пункт воїнів і старшин Української Галицької Армії, вже тоді подуманих на майбутнє фізичне винищення українських патріотів.

Однак, людина тоді не могла так того всього в собі сконцентрувати, як тепер з перспективи 50 літ автори потрапили це все насвітленим як історичний ваги документ. То дійсно було чудо!

Перечитавши всі ці фахові статті, можуть хіба ще люди злої волі ці події з упередженням критикувати. На жаль, є ще середовища, які між рядками натякують, що Україна починається від них! Коли прийде нагода і ці люди потраплять в такому короткому часі серед революційного хаосу і вже з нацією на 300% свідомого, якої "тоді" не було, то насправді а вже тепер клоню свою сизу голову перед їх чиним.

Тому, прочитавши цей в повному значенні цього слова золотий альманах, складаю, не як задумував, а, а десять доларів, які прошу призначити на "Белсеску" (може теперішній відторі Господь дозволить бути будівничим Української Держави). Мені ж прошу прислати ще два примірники альманаху, які я хочу ужити як презент. (Кожі можна було його статті, бо дай ті, які стисло насвітлюють історію будови Україн-

сталося: вони були "гостями" у залогі летючої тарилки, і описані ними в загальних ризах людської істоти з іншої планети провели на них різні досліди. Іхню пригоду описав у своїй книжці Джан Фуллер, що брав участь у програмі. Панелістами в тій програмі були проф. Джеймс МекДоналд з Арізонського університету, Д-р Ліо Спрінкл з університету в Вайомі, Д-р Карл Саган з Гарвардського університету та співробітник журналу "Тайм" Ліон Днарофф і "Ворлд Джернел Трибун" Едвард Еделсон. Модератором був Дейвід Шинбрун. Усі вони дуже серйозно трактували проблему "летючих тарилків".

(Вч.)

ської Держави, як прекрасна стаття проф. Мейнінга, видати англійською мовою, дуже багато зробили б вони доброї пропаганди не лише серед наших, так, на жаль, уже тільки англійських, але й серед інших людей.

Якщо б ви задумували цього листа одубікувати, прошу його імені не подавати (хіба ініціали), бо не хочу лукавої підозри, що мовляв, за десять доларів, "робити собі славу". Моя слава вже давно жевріє в моєму серці, як збірна Слава Українських Січових Стрілців, члена отого бездіяльного першого після 250-літньої перерви лицарського Ордену.

Чи не є лицарями ті, які в ім'я Української Держави жертвували своїм молодим життям, починаючи від Беречка, Манівки, Кобиля в Карпатах 1914 року, полечерів Лисовичів, Викторів, Галич, Лисово, Александрівських над Дніпром, славу. Хортинцю, Далі з такими ж славними Лицарями Української Армії за Львів, Київ аж до горезвісного "чотиритианка смерті"? Котра нація тепер, "досріла" до державничого життя, такі жертви для того життя складала?

А чи не були лицарями високотроїтнічними, допоміжні в будові держави сили, що вчора затурнали, безіменні "Івани" — робітники на залізницях, пошти, в майстернях, не раз голодні, не одні, а то й без лікарської помічі, які по 48 годин "ч" то й більше, без зміни своєї служби поновили і які вже після упадку Держави тяжко терпіли від найзвичайших патріотизм враз із своїми родинними? А селяни, які без примусу віддавали на збірний пункт харчі не тільки для армії, але й для міст, і які синів своїх під кріс посилали боронити, молоді Державу. З них, отих селянських синів і складалася більшість армії. А їх так мало або й зовсім так не гадують на різних наших академіях...

Ю. Г. член УНС

Монтреаль, Канада

Календар "Золоті Роковини" дуже гарний, але треба було вмістити знімку гетьмана України Павла Скоропадського.

У всіх статтях, що торкаються Української Держави за гетьмана Павла Скоропадського, нічого немає негативного. Наприклад, у спогадах п. н. "Хлоп'ячий очима" п. В. С-ко на стор. 130-й пише:

"Про те, що вже немає Центральної Ради, а на її місце прийшов гетьман, довідався я вперше від батька. Він мені сказав, що гетьман — царський генерал — ад'ютант, походить із старовинного українського роду і є нащадком останнього українського гетьмана Івана Скоропадського" і т. д.

А на стор. 131-й цей же автор описує, як це було, коли постанала Українська Держава за гетьмана Павла Скоропадського:

"У місті появилася "державна варт" — гетьманська (Закінчення на стор. 4-й)

Микола Костирко

ЗГАДКИ ПРО ІСРОМОНАХА О. МИКИТУ

(1)

Ісромонах о. Микита, "у миру" Олександр Кожин, своєю громадсько-політичною працею в часах українських визвольних змагань і будівництва української держави залишив глибокий слід у політичній житті Одеси. "Тин суворого цензя-аскета часів св. Антонія й Теодосія Печерських... Худе обличчя, оточене чорною бородою, чорне волосся з синьою на скронях..." — так писав про цю видатну людину борця за волю України, надхнення молоді В. Мошнінський.

Пригадую собі о. Микиту кількома роками раніше від того часу, як з'явився він на

українській громадсько-політичній арені.

Між царською Росією й Німеччиною ішла війна. Урапатріотичний дух панував над усім і всіма. "Наліпка" шпигуна — германофіла загрожувала кожному свідомо українцеві. Я був тоді учнем одеської комерційної школи імені імператора Миколи Першого.

Нас, учнів, завжди цікавило, що діється в приміщенні при школі, де мешкав з родиною Афанасій Кожин, керівник канцелярії. Його молодший брат, закінчивши у 1914 році нашу школу, став "бискупчим" старшиною. Нас приваблювала його офі-

церська уніформа, і ми часто заглядали у вікна того мешкання. Восна романтика того часу впливала на нас, і ми збіглися дивитися, як того офіцера випроваджували на фронт. За кілька місяців він, уже ранений, вернувся з "георгієм" на грудях.

В скорому часі, в тому ж мешканні з'явилася нова, ще імпозантніша постать: Ісромонах о. Микита. Ми вже знали, що це не звичайний собі чернець-священник, яких ми часто бачили на вулицях, а герой, який з хрестом в руці, верхи на коні, летів в атаку попереду свого полку. Мабуть, козача кров озивалась і під чернецю рясомою. Вибухла революція 1917 року і заворушилась українська національна стихія. Кожний шукав собі місця в боротьбі за національне визволення, в розбудові всього того, що було під забороною. Відчувався брак фахових,

культурних сил, брак книжок в українській мові.

Ісромонах о. Микита став одним із перших українців Православної Церкви, а згодом одним з перших священників Української Автокефальної Православної Церкви в Одесі.

Приймаючи участь в багатьох українських громадських організаціях, він на всьому роду зборах, урочистих зібраннях і вечірках виступав з запальним словом, закликаючи жертвувати гроші й книжки на заснування ним української книгозбірні.

У комерційній школі, яку я тоді вже закінчував, зорганізувався невеличкий гурток українців. Незабаром ми додалися про існування на Ниженькій вулиці української бібліотеки. То було колись велике житлове приміщення, на другому поверсі, з балконом на вулицю. Прийшовши туди, ми побачили на дверях табличку з написом: "Перша Українська Наїбо-

нальна Книгозбірна". Велика зала, колись вітальня, була заставлена столами. На них були розкладені книжки, переважно у нових палітурках. Очі розбігалися, читаючи назви. Були там також підручники з хемії, фізики, алгебри, яких ми ще не бачили в українській мові! Було чимало й інших львівських видань, що їх придбав о. Микита під час окупації Львова російським військом.

Книжки лише вибірково вичиталося додому, але з усього того скарбу можна було користатися на місці. Для того до розпорядження читачів були вигідні фотелі. Згодом книгозбірна перейшла до іншого приміщення, де кількість книжок значно збільшилась, але таких вигід для читачів уже не було.

Розглянувшись у книжках, я побачив в кінці залі о. Микиту, що розмовляв з двома літніми добродіями. Я відразу впізнав у ньому того ге-

роля-ченця, якого ми подивлялись кілька років тому. Отець Микита, завваживши уніформу комерційної школи, підійшов до нас і сказав кілька слів на привітання. З того й почалося наше знайомство, яке з часом перейшло в глибоку приязнь.

Отець Микита, який я від нього довідався, народився у Слобідській Україні, в Глухівському повіті. Він не раз згадував, що в його жилах тече козацька кров, і це було помітне в його вчинках. Він мав у собі якусь притягальну силу і тому молоді в його оточенні ніколи не бракувало. Та й найбільшу увагу він присвячував молоді, зокрема найменшим. Для них влаштував кожної неділі розваги зі співом та декляма

